Dosarul nr.2-24265/23
Nr. electronic 2-23167513-12-2-23112023

HOTĂRÂRE
în numele Legii

24 iunie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,
instanța compusa din:
Președintele ședinței, judecător Angela Furdui
Grefier Vitalina Cărăuș
Interpreți Ghenciu Rodica, Grosu Victoria

cu participarea: reclamantului ***** și reprezentantul ultimului – avocatul Tarlapan Artur, reprezentantului autorității tutelare Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru, Ilieș Angela și psihologului Marcoci Anastasia

în lipsa: pârâtei *****, reprezentantului ultimei – avocatul Prodan Lilia reprezentantului autorității tutelare Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, procedura citării legale în privința căror a fost respectată,

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă ***** împotriva *****, intervenienți accesorii Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani și Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru cu privire la schimbarea domiciliului copiilor minori stabilit prin hotărârea instanței judecată,

a constatat

Argumentele participanților la proces:

La 23 noiembrie 2023, *****, prin intermediul avocatului Tarlapan Artur a depus cerere de chemare în judecată împotriva *****, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani cu privire la schimbarea domiciliului copiilor minori.

În motivarea acțiunii a indicat că căsătoria dintre ***** și ***** a fost desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2022, iar în baza hotărârii judecătorești nominalizate a fost eliberat certificatul de divorț *****.

Menționează că din relațiile de căsătorie dintre părți au rezultat copiii minori *****, născută la *****, *****, născută la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la *****.

Notează că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2022 domiciliul copiilor minori *****, *****, ***** și ***** a fost stabilit cu mama *****.

Relevă că la scurt timp după emiterea și intrarea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2022, între părți au apărut neînțelegeri în legătură cu copiii. În pofida faptului că ***** demonstrează atitudine grijulie față de copii, le arată afecțiune, participă continuu la întreținerea și educarea acestora, ***** în mod constant săvârșește acțiuni de manipulare și instigare a copiilor împotriva lui *****, mereu caută motive

de ceartă cu reclamantul și utilizează față de acesta cuvinte necenzurate în prezența copiilor. Reclamantul în mod rezonabil presupune că pârâta manifestă o astfel de atitudine denigratoare față de acesta în prezența copiilor și atunci când acesta nu este de față.

Consideră că din acest motiv, copiilor le este afectată starea emoțională, aceștia sunt stresați, rezultatele în cadrul procesului de învățământ, în special al fiicei *****, care sunt în cădere drastică.

Relevă că pe parcursul anului 2023 au avut loc un șir de incidente în legătură cu petrecerea de către reclamant a timpului cu copiii. Acesta coordona cu ***** zilele în care lua copii la sine, de obicei în zile de weekend, însă, în perioadele în care copiii erau la reclamant, pârâta sau mama acesteia sesiza poliția cu plângeri precum că reclamantul ar fi furat copii. La fiecare plângere parvenită către poliție reclamantul ***** prezenta explicațiile ce rigoare, inclusiv mesajele prin care luarea copiilor de către acesta era coordonată cu pârâta. Respectiv, colaboratorilor de poliție nu le rămânea decât să constate că lipsesc temeiuri pentru atragerea reclamantului la răspundere în baza plângerilor pârâtei sau mamei acesteia.

Indică faptul că reclamantul s-a adresat la Direcția pentru protecția drepturilor copilului pentru o consultație în vederea identificării unei soluții la situația descrisă, iar reprezentanții Direcției i-au recomandat să înainteze în judecată o acțiune de schimbare a domiciliului copiilor minori.

Invocând prevederile art. 63 alin. (1) și (2) Codul familiei, notează că schimbarea domiciliului copiilor minori *****, *****, ***** și ***** este justificată de anturajul psihologic tensionat în care se află copiii atât timp cât locuiesc cu pârâta, precum și de faptul că copiii sunt atașați de tată, reclamantul este capabil să le ofere educarea și întreținerea corespunzătoare vârstei fiecărui copil, le oferă afecțiunea necesară.

Cu referire la alte criterii de determinare a domiciliului copiilor minori, stabilite de art. 63 alin. (2) Codul familiei, cum ar fi îndeletnicirile și regimul de muncă al părinților, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate de întreținere și educare a copiilor, menționează că reclamantul este asociat și administrator al unei societăți comerciale, are un program de activitate flexibil, dispune de venituri care îi permit să întrețină copiii. În contrast, pârâta nu este angajată în câmpul muncii, locuiește în apartamentul mamei sale (cu care, de altfel, are o relație nestabilă; cu titlu exemplificativ, în decembrie 2022 mama pârâtei, în urma unui conflict între ele, a dat-o afară din casă împreună cu copiii, iar reclamantul i-a preluat pe o perioadă de câteva zile). De asemenea, reclamantul deține cu drept de proprietate un automobil.

Solicită schimbarea domiciliului copiilor minori *****, născută la *****, *****, născută la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la *****, determinat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2022 cu determinarea domiciliului acestora cu tata.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 noiembrie 2023 s-a dispus de a nu da curs cererii de chemare în judecată, potențialului reclamant fiindu-i acordat un termen de 5 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere, pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru a prezentarea unui set de pe cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate certificate în mod corespunzător pentru autoritatea tutelară Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2023 a fost primită spre examinare în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva *****, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani cu privire la schimbarea domiciliului copiilor minori, a fost atrasă în proces autoritatea

tutelară Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani și stabilită ședința de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 aprilie 2024 a fost atrasă în proces autoritatea tutelară Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru (f.d.53).

La 23 noiembrie 2023, prezenta cerere a fost distribuită aleatoriu prin intermediul PIGD judecătorului Furdui Angela.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 noiembrie 2023 s-a dispus de a nu da curs cererii de chemare în judecată, potențialului reclamant fiindu-i acordat un termen de 5 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere, pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru a prezentarea unui set de pe cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate certificate în mod corespunzător pentru autoritatea tutelară Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2023 a fost primită spre examinare în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată și stabilită ședința de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare pentru 03 aprilie 2024, ora 11:00 (f.d.24).

La 03 aprilie 2024, s-a considerat imposibilă petrecere ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare în lipsa dovezii de înștiințare legală a pârâtei *****, fiind stabilită următoarea ședință de judecată pentru 24 mai 2024, ora 12:30.

La 03 aprilie 2024, ora 17:54, prin intermediul telefonogramei, pârâta ***** a fost informată despre data și ora ședinței de judecată, totodată i-a fost expediată copia cererii de chemare în judecată cu înscrisurile anexate prin intermediul aplicației ***** la numărul de telefon *****.

Ședința de judecată din 24 mai 2024 a fost întreruptă, instanța considerând oportun de a asculta opinia copilului minor *****, fiind stabilită ședința de judecată pentru 29 mai 2024, ora 12:30.

La 28 mai 2024, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a instanței a fost înregistrată cererea depusă de către avocatul *****, în interesele pârâtei *****, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată, pe motiv că este antrenată într-un alt proces penal la Curtea de Apel Comrat, considerent din care ședința de judecată a fost stabilită pentru 20 iunie 2024, ora 14:00.

La 19 iunie 2024, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a instanței, a fost înregistrată cererea depusă de către avocatul *****, în interesele pârâtei *****, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată pe motiv că nu a luat cunoștință cu materialele cauzei și este în imposibilitate de a se prezenta la ședința de judecată pe motive de sănătate.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 iunie 2024 a fost respinsă cererea cu privire la amânarea ședinței de judecată, ca fiind una neîntemeiată, inclusiv și pe motivul că anterior la cererea reprezentantului pârâtei a fost amânată ședința de judecată.

Reclamantul *****, în ședință de judecată, a susținut cererea și a solicitat admiterea integrală a acesteia.

Reprezentantului reclamantului ***** – avocatul Tarlapan Artur, în ședința de judecată, a susținut acțiunea și a solicitat admiterea integrală a acesteia.

În ședință de judecată pârâta *****, fiind înștiințată în mod legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, fapt ce se confirmă prin telefonograma efectuată la 03 aprilie 2024 anexată la dosar (f. d. 59), nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele imposibilității de a se prezenta la ședință.

Reprezentantul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, în ședință de judecată nu s-a prezentat, deși a fost înștiințat în mod legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, însă prin cerere scrisă a solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantul DPDC sect. Buiucani.

Reprezentantul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru, Ilieș Angela, a comunicat că într-adevăr copii minori au impedimente de a comunica cu tata, referitor la condițiile de trai nu au fost identificate careva vicii și probleme.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind reclamantul și reprezentantul său, studiind materialele dosarului, apreciind pretențiile formulate în acțiune în raport cu probele prezentate, administrându-le pertinența și temeinicia prin prisma legislației ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată consideră că acțiunea necesită a fi admisă, pentru considerentele ce urmează.

În speță s-a constatat că căsătoria încheiată între ***** și ***** a fost desfăcută la *****, fapt confirmat prin certificatul de divorț seria ***** (f. d. 15).

De asemenea materialele cauzei denotă că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2022 a fost stabilit domiciliul copiilor minori *****, născută la *****, *****, născută la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la ***** cu mama ***** (f.d.14).

La caz, formulând acțiunea împotriva *****, reclamantul ***** a solicitat schimbarea domiciliului copiilor minori stabilit prin hotărârea instanței judecată, cu tata.

Conform art. 51 alin. (1) – (3) Codul familiei, se consideră copil persoana care nu a atins vîrsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor cînd aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gîndirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.

Conform art. 52 alin. (1) Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunei, frații, surorile și cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Articolul 16 din Legea nr.338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului stabilește că fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceștia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului.

La caz prezintă relevanță și art. 3 alin. (1), (2) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului adoptată la 20.11.1989 la New York de Adunarea Generală ONU, ratificată prin hotărîrea Sovietului Suprem al RSSM nr.408 din 12.12.1990, organizației Națiunilor Unite în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate. Statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținînd cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.

În conformitate cu art. 18 al Convenției enunțate, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru

creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Pentru garantarea și promovarea drepturilor enunțate în prezenta Convenție, statele părți vor acorda ajutor corespunzător părinților și reprezentanților legali ai copilului în exercitarea răspunderii care le revine de a crește copilul și vor asigura crearea instituțiilor, lăcașelor și serviciilor însărcinate să vegheze la bunăstarea copiilor. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura copiilor, ai căror părinți muncesc, dreptul de a beneficia de serviciile și instituțiile de îngrijire a copiilor pentru care ei îndeplinesc condițiile cerute.

În corespundere cu art. 63 Codul familiei, (1) În cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. (1^1) În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților. (2) Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vîrsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.). (3) La determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.

Conform art. 64 alin. (1), (2^2), (2^3), (3) CPC, părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor cînd comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică. În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare, la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuieşte separat de copil îşi păstrează dreptul de a vizita copilul conform programului de întrevederi. În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din ţară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace, precum şi posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte. În cazul nerespectării hotărîrii instanţei judecătoreşti, la cererea părintelui care locuieşte separat de copil, instanţa judecătorească, ţinînd cont de interesele şi opinia copilului, în funcţie de vîrsta şi gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.

Raportând la caz prevederile enunțate instanța de judecată reține că la stabilirea domiciliului copiilor minori cu unul din părinți, precum și în determinarea interesului superior al copiilor se ia în considerare: nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educație și sănătate, de securitate și stabilitate și apartenență la o familie; opinia copiilor, în funcție de vârsta și gradul de maturitate, istoricul copiilor, având în vedere, în mod special, situațiile de abuz, neglijare, precum și potențialele situații de risc care pot interveni în viitor; capacitatea părinților sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creșterea și îngrijirea copiilor, de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia, menținerea relațiilor personale cu persoanele față de care copiii au dezvoltat relații de atașament.

Astfel, din nota informativă nr. 61/14-195 din 16 februarie 2024 eliberată de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Centru, se desprinde că în urma instrumentării cazului, specialiștii Direcției s-au deplasat la domiciliul ***** pentru inspectarea condițiilor de trai, însă ultima este plecată la muncă peste hotare, la ***** (f. d. 41).

Totodată, instanța de judecată constată că din Avizul autorității tutelare DPDC sect. Buiucani nr.436/23 din 11 martie 2024, rezultă că urmare a ieșirii la fața locului la domiciliul tatălui *****, specialistul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani a stabilit că ***** împreună cu copiii săi: *****, *****, ***** și ***** domiciliază într-un apartament la bloc în chirie, constituit din trei odăi locative, antreu, bloc sanitar, bucătărie, cu suprafața totală de 67,00 m^2. Familia locuiește în chirie, plata lunară a chiriei constituie 2000 lei. Odaia copiilor *****, ***** și ***** este dotată cu dulap pentru haine, pat dormitor, pat supraetajat, masă, televizor, jucării. Odaia copilului ***** este dotată cu pat dormitor, dulap pentru haine, televizor, scaune, trimou ș.a. Odaia tatălui este dotată cu pat divan, dulap pentru haine, televizor. Apartamentul este conectat la rețeaua de energie electrică, apeduct și internet. Starea tehnică, igienică și sanitară este adecvată normelor. Condițiile de trai sunt bune pentru creșterea, dezvoltarea și educația copiilor. Specialistul Direcției a observat că copiii sunt bine dispuși, liniștiți și își iubesc ambii părinți. ***** își îndeplinește pe deplin obligațiunile părintești, privind creșterea și educarea copiilor săi.

Din conținutul aceluiași aviz, se reflectă că din spusele lui ***** s-a constatat că, mama crea impedimente la întrevederea tatălui cu copiii săi. Având în vedere că mama cu copiii domiciliau în *****, de către Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru a fost stabilit un grafic de întrevedere între tată și copii. Totodată, se atestă că la mijloc de decembrie, ***** a anunțat tatăl că pleacă la muncă peste hotarele țării în *****. Fiind indicat și faptul că mama se interesează de situația copiilor săi, iar tatăl nu creează impedimente mamei să comunice cu copiii (f.d.48-49).

În același aviz se menționează că DPDC sect. Buiucani a luat legătură cu *****, prin intermediul aplicației*****și la întrebarea dacă mama este de acord ca psihologul Direcției să discute cu copilul ***** pentru a evalua părerea copilului cu referire la atașamentul copilului față de părinți și dorința în grija căruia să se afle, la ce mama copilului a răspuns : „Oare e normal ca copilul să decidă așa ceva?”.

În acest context, este de remarcat că autoritatea tutelară a anexat la aviz copia declarației întocmită de *****, la 21 februarie 2024, adresată *****, Șefului al Direcției pentru protecția drepturilor copilului, prin care a declarat că nu este de acord cu cererea fostului soț ***** privind schimbarea locului de trai cu tata. La fel a indicat că ultimul a apelat independent, fără a discuta cu ea, bănuind că nu va fi de acord. Totodată a declarat că este plecată la lucru peste hotare, nu are posibilitate să-i contrapună ceva, și în lipsa sa ***** este cu copiii. Când se întoarce, planifică să-i ia înapoi (f.d.51).

În cadrul examinării cauzei, s-a constatat cu certitudine că după emiterea și intrarea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2022, între părți au apărut neînțelegeri referitor la întrevederea copiilor minori cu tata *****, impedimente fiind create de mama *****.

Totodată, în cadrul examinării cauzei s-a constatat că din luna decembrie 2023 ***** a plecat la muncă peste hotarele Republicii Moldova, în ***** pe o perioadă nedeterminată, iar copii au rămas să locuiască cu tata *****. De asemenea din spusele reclamantului a fost reținut că pârâta nu i-a lăsat nicio o procură sau declarație, care i-ar permite tatălui, să plece la odihnă cu copiii săi în afara țării, motiv pentru care s-a evit intenția lui ***** tatălui de a solicita

schimbarea domiciliului copiilor minori, mai mult că ei locuiesc cu tatăl său, care dispune de condiții necesare pentru dezvoltarea multilaterală a copiilor minori.

Din materialele cauzei și anume din certificatul nr.08 din 22 februarie 2024 eliberat de Instituția de educație timpurie*****, rezultă că copii *****, născută la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la ***** frecventează Instituția de educație timpurie*****. Tatăl copiilor, *****, aduce copiii la grădiniță și îi ia la ora cuvenită, regimul zilei se respectă. ***** este un tată grijuliu, copiii sunt permanent curați, îngrijiți. La timp achită bonurile de plată pentru întreținerea copiilor în instituție. Copiii sunt comunicabili, manifestă dorința de a vorbi cu semenii și cu cei adulți, sunt capabili de a analiza și a susține un dialog (f. d. 43).

De asemenea din certificatul nr.01-3/084 din 23 februarie 2024 eliberat de ***** se atestă că copilul minor ***** la momentul actual locuiește cu tatăl său *****, copilul minor vine la curs la timp, nu înregistrează absențe, se pregătește cu sârguință pentru lecții, iar părintele ***** monitorizează constant progresul și prezența fiicei sale, ia legătura cu dirigintele clasei (f. d. 44).

În cadrul ședinței de judecată, în prezența specialistului principal psiholog din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru, Marcoci Anastasia, a fost audiat copilul minor *****, născută la *****, care a declarat că dorește să locuiască împreună cu tata, menționând că de aproximativ un an de zile locuiește împreună cu tata, cele 2 surori și fratele. A menționat că cu tata se înțeleg foarte bine, cu mama comunică la telefon. A menționat că locuiesc împreună cu tata de când mama a plecat în*****să lucreze, relația cu mama este bună, caldă, mama sună des. A indicat că mama i-a spus că nu va mai veni în Republica Moldova, însă dorește să îi ia în *****, pe dânsa și frații săi. A comunicat că nu cunoaște dacă ceilalți frați vor să plece împreună cu mama în *****, dar ea nu dorește. Susține că mama comunică mai des doar cu ea, se interesează ce fac și ceilalți copii. A declarat că chiar dacă mama revine în țară, ea dorește să locuiască cu tata în continuare. A indicat că mama când era în țară îi interzicea să comunice cu tata, nu aveau posibilitate să vorbească cu tata, mama nu le permitea să se întâlnească cu tata. A declarat că dorește să locuiască cu tata, deoarece tata nu îi interzice să vorbească cu mama, menționând că este supărată pe mama, însă nu foarte mult (f. d. 85).

La caz, se constată că minora *****, născută la *****, fiind audiată, și-a manifestat voința de a locui cu tatăl său, pe când copiii minori: *****, născută la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la ***** a căror domiciliu la fel se solicită a fi schimbat și determinat cu tata, au o vârstă fragedă, vârstă la care copiii nu poate conștientiza pe deplin acțiunile sale, având nevoie de supraveghere, întreținere, dragoste și educație din partea părinților. Mai mult ca atât, vârsta unui copil are un rol determinant în dezvoltarea capacității acestuia de adaptare de la un mediu la altul, dar și de stabilire a momentului în care copilul se poate auto exprima în sensul luării unei decizii independent de părerea părinților săi, cu luarea în considerare a propriilor interese și priorități.

Instanța subliniază că în speță s-a constatat că reclamantul ***** are posibilitatea de a asigura o bună dezvoltare a copiilor minori, or din decembrie 2023 de când pârâta ***** a plecat peste hotare la muncă, copiii au rămas să locuiască cu reclamantul, care îl asigură cu toate cele necesare. Aspectul dat a fost confirmat și prin avizul-concluzie a autorității tutelare.

În cadrul dezbaterilor judiciare s-a stabilit că ***** este încadrat în câmpul muncii la ***** în funcție de administrator, fiind și asociat a acestei societăți, având venituri regulate și un program flexibil.

De cealaltă parte, pârâta *****, la moment este plecată la muncă peste hotare și deși a invocat că domiciliul ei este în *****, reprezentanții DPDC au fost în imposibilitate de a

examina condițiile de trai a ultimei, de altfel nefiind cunoscute veniturile ultimei, astfel instanța este în imposibilitate de a contrapune aceste criterii.

Totodată, este de reținut că atât mama, cât și tatăl sunt figuri importante de atașament, care au rol decisiv în dezvoltarea emoțională și socială a copiilor, atât timp cât calitatea interacțiunilor lor va condiționa calitatea relațiilor sociale. Interesul superior al copilului reclamă menținerea acestuia cât mai mult timp într-un mediu familial normal și echilibrat în prezența ambilor părinți pentru că riscul ruperii echilibrului sufletesc al acestuia este foarte mare odată cu încredințarea sa unuia sau altuia dintre părinți.

De aceea, după separarea părinților menținerea și încurajarea relației copilului cu părintele cu care minorul nu locuiește în mod statornic, devine vitală pentru dezvoltarea sa morală normală. Interesul superior al copilului, în general, este legat de posibilitatea de a putea accesa nelimitat pe ambii părinți pentru a putea dezvolta relații echilibrate și armonioase cu ambii părinți. Relațiile personale trebuie să se realizeze neîngrădit, restrângerea acestora fiind necesară numai în condiții deosebite pentru protejarea copilului.

Cu referire la acest criteriu, se prezumă că, ambii părinți își iubesc copilul, dar un rol mai determinant în prezent în viața minorilor îl are tata, cu care domiciliază minorii și care se ocupă inclusiv de întreținerea și educația copiilor.

Referitor la cel din urmă criteriu, și anume grija manifestată de părinți față de copii în timpul conviețuirii și după despărțire, se reține că, inițial după separare, domiciliul copiilor a fost stabilit cu mama, tatăl avea un rol activ, participa la întreținerea și educația copiilor, fapt ce se confirmă și prin graficul de întrevederi, întocmit la solicitarea ultimului, or la caz s-a constatat că reclamantul, după divorț, întimpina dificultăți la întrevederi cu minorii, fapt confirmat atât de reprezentanții DPDC, cât și de copilul minor ***** în cadrul ședința de judecată, ultima indicând că mama nu-i permitea de a vorbi și se vedea cu tata. Însă ulterior, din luna decembrie 2023 copiii locuiesc cu tatăl său *****, în acest fel consolidându-se mai accentuat legătura dintre tată copii, or, în ședința de judecată s-a constatat că acesta din urmă nu i-a creat pârâtei impedimente de a comunica cu copiii, la distanță, prin intermediul rețelelor de socializare.

Prin urmare, se evidențiază că oportunitățile oferite de tata *****, sunt mai avantajoase intereselor copiilor minori, decât cele ale mamei ***** fiind determinate de circumstanța în care mama este plecată peste hotare, iar copii având vârsta cuprinsă între 4 și 12 ani, vârstă la care copii nu pot conștientiza pe deplin acțiunile lor, având nevoie de supraveghere, întreținere, dragoste și educație din partea părinților.

Totodată, instanța ia în considerație și faptul că copiii minori *****, *****, ***** și ***** locuiesc cu tata *****, astfel la moment s-a stabilit o legătură psihologică și emoțională mai strânsă cu acesta, ultimul dispunând de condiții de trai suficiente pentru a asigura copiilor minori un trai decent și adecvat pentru sănătatea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, educarea, învățătura și pregătirea profesională a copiilor, tatăl își îndeplinește pe deplin obligațiunile părintești, privind creșterea și educarea copiilor săi, fapt confirmat prin avizul-concluzie eliberat de DPDP, prin certificatele eliberate de instituția de învățământ și instituția de educație timpurie, fapt ce indică la temeinicia acțiunii formulate.

În susținerea acestei opinii, instanța va reține și prevederile art. 27 alin. (2) din Constituţia RM, care stipulează că oricărui cetăţean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-şi stabili domiciliul sau reşedinţa în orice localitate din ţară, de a ieşi, de a emigra şi de a reveni în ţară, iar potrivit art.1 alin. (2) al Legii nr. 269 din 09.11.1994, minorii au dreptul de a ieşi şi de a intra în Republica Moldova numai însoţiţi de unul dintre reprezentanţii lor legali sau de un

însoţitor, desemnat prin declaraţie de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează notarial.

La acest capitol, instanța remarca că un alt argument adus în susținerea pretenției sale, în cadrul examinării cauzei, a fost faptul că reclamantul *****, este în imposibilitate de a pleca cu copiii la odihnă în afara țării, pe motiv că pârâta nu i-a lăsat nicio declarație, aspect care constituie o îngrădire și încălcarea a dreptului reclamantului, inclusiv minorilor la ieșire și intrare în Republica Moldova, inclusiv dreptul la odihnă a ultimilor, or limitarea efectuărilor deplasărilor peste hotarele RM reprezentă în acest sens o ingerință directă adusă drepturilor copiilor și ar veni în contradicție cu Convenția privind drepturile copilului, unde la art. 10 alin. (2) este expres statuat că statele părți vor respecta dreptul copilului şi al părinţilor săi de a părăsi orice ţară, inclusiv propria lor ţară, şi de a reveni în propria lor ţară.

Această concluzie este dictată și de lipsa de reacție din partea pârâtei și reprezentantului ultimei, or deși pârâta a avut la cunoștință despre existența prezentului litigiu, fiindu-i adusă la cunoștință și copia acțiunii cu anexe, precum și citația, nu au întreprins careva acțiuni, inclusiv prin intermediul reprezentantului său, în vederea apărării drepturilor sale, prin prezentarea de obiecții, referințe, precum și a probelor în acest sens.

În altă ordine de idei, instanța menționează că schimbarea domiciliului copiilor minori cu tatăl *****, nu împiedică pârâta ***** de a-și exercita drepturile sale în calitate de mamă a copiilor, or, copiii au dreptul de a menține relații personale și contacte directe cu părinții, rudele, precum și cu alte persoane față de care copii au dezvoltat legături de atașament.

Reieșind din constatările relatate, raportate la cadrul legal aplicabil speței și ținând cont de faptul că la moment copiii se află în grija și educația tatălui, instanța de judecată consideră că în speță se desprinde concluzia temeiniciei acțiunii formulate de reclamant.

Față de cele ce preced, instanța de judecată va admite cererea de chemare în judecată și va modifica domiciliul copiilor minori *****, născută la *****, *****, născută la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la *****, determinat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2022 și va stabili domiciliul copiilor minori cu tata: *****.

În conformitate cu art. art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

hotărăște:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva *****, intervenienți accesorii Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani și Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru cu privire la schimbarea domiciliului copiilor minori stabilit prin hotărârea instanței judecată.

Se modifică domiciliul copiilor minori *****, născută la *****, *****, născută la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la *****, determinat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2022 şi se stabileşte domiciliul copiilor minori cu tata: ***** (născut la *****, IDNP *****).

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile, din momentul pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Judecător Angela Furdui